

ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal og Trøndelag

Protokoll for møte i Rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge

Tid: Torsdag 22. mars 2018 kl. 13:30 – 15:00

Sted: Røros Hotell i Røros kommune

Deltagere: **Rovviltnemnda:** Gunnar Alstad (leder), Gunn I. Stokke, Anne Berit Sæther, Mattias Jåma, Maja-Britt Renander **Forfall**; Frank Sve (vara Tove-Lise Torve hadde ikke anledning til å møte).

Andre: Inge Hafstad, Kjell Vidar Seljevoll, Gry Tveten Aune, Eva Alstad & Ole-Jakob Kvalshaug (Fylkesmannen i Trøndelag), Ingeborg Stavne (Mattilsynet), Hege Loholt & Øystein Folden (Naturvernforbundet), Inge E. Danielsen (Årjel-davjen Båatsoesaemieh), Lars Aage Brandsfjell (Saanti Sijte), Frank Røym (Sør-Trøndelag Bondelag), Atle Frantzen (Møre og Romsdal Bondelag), Leif Hjulstad (Nord-Trøndelag Bondelag), Anne Haneborg (Meråker kommune), Rune Kurås (Røros Sau og Geit) Hanne Feragen (MDG Trøndelag/ Røros) Tonje Hovensjø Løkken (Arbeidets Rett).

Saksliste:

08/18: Godkjenning av innkalling og saksliste

Dato for møte ble bestemt under nemndas møte den 1. februar 2018. Saksliste er satt opp i samråd med leder av Rovviltnemnda. Foreløpig møteinnkallelse med saksliste ble sendt ut på e-post onsdag den 14. mars 2018, mens endelig møteinnkallelse m/saksliste og saksfremlegg ble sendt ut på e-post fredag den 16. mars 2018.

Sekretariatets forslag til vedtak:

- Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

- Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

09/18: Referat og orienteringssaker

1. Kongeørn som skadevolder på Fosen, v/Audun Stien, NINA.

Denne orienteringen ble løftet ut av det nemndsmøtet og heller avholdt i forbindelse med dialogmøte i forkant av det ordinære nemndsmøte. Det ble benyttet 40 min inkl. spørsmål til orienteringen fra NINA om det forskningsarbeidet som pågår på kongeørn i Trøndelag.

2. Sluttstatus lisensfelling jerv 2017/18

Sekretariatet orienterte om sluttstatus for lisensfelling av jerv i region 6 Midt-Norge.

3. Tildeling fra reservekvoten for kvotejakt gaupe 2018

Den 26. februar 2018 sendte sekretariatet ut et forslag til fordeling av reservekvoten for gaupe i region 6, per e-post til nemndas medlemmer. Svarfrist ble satt til 28. februar kl 12:00. En fulltallig nemnd sluttet seg til sekretariatets forslag, innen svarfristen.

Rovviltnemnda tok følgende beslutning:

Postadresse:
Rovviltnemnda i region 6
c/o Fylkesmannen i Trøndelag
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Leder for roviltnemnda:
Gunnar Alstad
974 89 360
goalstad@online.no

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll
73 19 92 25
fmtlkvs@fylkesmannen.no

Fra og med 1. mars 2018, kan det opptas jakt på følgende kvoter;
Området uten mål om yngling i gamle Nord-Trøndelag, øst for E6 – Indre Namdal
- 4 gauper

Kvotejakta avsluttes dersom 9 voksne hunndyr blir felt.

Beslutningen er innenfor rammene av gjeldende vedtak, og vil ikke kunne påklages.

4. Status kvotejakt gaupe

Sekretariatet orienterte om status for kvotejakt gaupe i region 6 Midt-Norge.

5. Status samordningsoppdraget for forvaltning av den sørnorske jervebestanden

Det ble gitt en kort orientering fra fellesmøte mellom rovviltnemndene i region 1, 2, 3, 5 og 6, 13. mars 2018, samt fra møtet mellom Rovviltnemndene i region 6 og region 3 Oppland, 13. mars. I tillegg ble Rovviltnemndas holdning til veien videre for dette arbeidet drøftet. Det er tillyst møte mellom lederne i nemndene i region 3, 5 og 6, 6. april 2018.

Rovviltnemnda i region 6 er positive til at svaret på samordningsoppdraget er en utviklet metode, for bruk av arealverktøyet som NINA har jobbet med, som oversendes Klima- og miljødepartementet (KLD). Metoden bør beskrives skriftlig av NINA, før den sendes over til KLD. Det kan være eksempler på ulike soneringsalternativer i NINA rapporten, men nemndene tar ikke i oversendingen stilling til hvem av de som er mest aktuelle eller realistiske. Informasjon om modellen sendes over i Klima – og miljødepartementet for vurdering, og som grunnlag i evalueringen av den regionale forvaltningen.

Rovviltnemnda i region 6 vil be om at alt areal i region 6 Midt-Norge, tas inn i det videre arbeidet med modellen.

6. Forebyggende og konfliktdempende midler

Rovviltnemnda mottok 22.2.2018 brev om planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2018 – kap. 1420 post 21 og 73, fra Miljødirektoratet. Tildelingen er i samsvar med Rovviltnemndas vedtak om fordeling av FKT i sak 05/2018. Tilbakemelding om fordeling av midlene mellom fylkesmennene i region 6, er sendt Miljødirektoratet 2.3.2018.

7. Post til nemnda

Sekretariatet tok en gjennomgang av postlisten siden forrige møte.

8. Søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte

Sekretariatet tok en gjennomgang av søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte og utfallet av disse.

9. Reiseregninger

Orientering om elektronisk føring av reiseregninger og honorarskjema for møtegodtgjørelse ble grunnet mangel på tid utsatt. Presentasjon om DFØ-app sendes nemndas medlemmer per e-post.

Sekretariatets forslag til vedtak:

- Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

- Rovviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

10/18: Høring av forslag om endringer i erstatningsforskriften – erstatning for hund

Miljødirektoratet har i brev datert 12.2.2018 på vegne av Klima- og miljødepartementet sendt på høring et forslag til endring av forskrift 30. mai 2014 nr. 677 om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt (forskrift om rovvilterstatning for husdyr) § 9 andre setning og § 11 femte ledd. Forslaget er knyttet til endring i reglene om erstatning når hund blir drept eller skadet av fredet rovvilt.

Reglene for erstatning av hund har vært uendret siden ikrafttredelsen av tidligere forskrift 2. juli 1999 om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt. Det foreslås nå en revisjon av forskriften og tilhørende retningslinjer for å tydeliggjøre vilkårene for erstatning av hund.

For å sikre enhetlig praksis ved utmåling av erstatning, foreslås det en forenkling og forskriftsfastsettelse av den metode som i dag brukes i forvaltningen. Forslaget innebærer også en standardisert beregningsmetode og en oppjustering av nivå for erstatningens størrelse. Verdinivået som er benyttet til denne tid er fra en verditabell som ikke har vært justert siden 2004. Det foreslås å forskriftsfeste hvordan erstatningen skal utmåles, samt å forskriftsfeste erstatning ved nedsatt bruksverdi, dekning av veterinærutgifter og fradrag i utmålt erstatning. Samt å legge til en verditabell som skal benyttes ved utmåling av erstatning for hund drept eller skadet av fredet rovvilt, som vedlegg til erstatningsforskriften.

Sekretariatets vurdering

Det er relativt sjelden vi har saker som angår erstatning av hund drept eller skadet av fredet rovvilt i region 6. Fylkesmennenes kunnskap om og befatning med temaet er derav begrenset. Det er sekretariatets vurdering at forslaget til endring av erstatningsforskriften bidra til en tydeliggjøring av den nå etablerte måten for utmåling av erstatning for brukshund som blir drept eller skadet av fredet rovvilt. Det å få en forskriftsfesting av hvordan erstatningen for brukshund skal beregnes utfra faste dokumenterbare kriterier ser ut som en god tilnærming. Tydelige føringer for hvordan erstatning beregnes og hvilke satser som gjelder, vil etter vårt syn også være et godt bidrag til å sørge for lik behandling av en type erstatningssøknad som det er et begrenset antall av.

Sekretariatets forslag til vedtak:

- Rovviltnemnda i region 6 støtter Miljødirektoratets forslag til endring av forskrift om rovvilterstatning for husdyr, angående erstatning for hund drept eller skadet av fredet rovvilt.

Innspill fra Mattias Jåma:

Etterlyser en nærmere vurdering av hvordan ordningen vil slå ut for hunder benyttet i reindriftsnæringen. Dette er brukshunder som ikke har sertifiserte prøveordninger der hundenes bruksverdi kan dokumenteres i takt med opptrening, slik en har det for jakthunder. Ber om at temaet innarbeides i svar til Miljødirektoratet.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

- Rovviltnemnda i region 6 støtter Miljødirektoratets forslag til endring av forskrift om rovvilterstatning for husdyr, angående erstatning for hund drept eller skadet av fredet rovvilt. Men ber om at sekretariatet tar hensyn til innspillet fra Mattias Jåma i svarbrev

til Miljødirektoratet. Eksakt innhold i uttale til Miljødirektoratet avklares, ved at forslag til svarbrev sendes per e-post til nemndas medlemmer.

11/18: Godkjenning av revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Rovviltnemnda sendte den 21. juni 2017 forslag til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge ut på offentlig høring. Høringsfrist ble satt til 22. september 2017. I forbindelse med høringen er det kommet inn totalt 52 forskjellige høringsuttalelser. Under møte til nemnda den 26. oktober 2017 foretok Rovviltnemnda en gjennomgang av innkomne høringsuttalelser og tok stilling til om forslag til revidert forvaltningsplan skal endres med bakgrunn i høringsuttalelsene. Rovviltnemndas endringer fremkommer av protokollen fra møte den 26. oktober 2017 som dere finner her:

<https://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMNT/Miljøvernnavdelingen/Protokoll%20fra%20møte%20i%20rovviltnemnda%20den%2026.%20oktober%202017.pdf>

Rovviltnemndas endringer ble innarbeidet i revidert forvaltningsplan og nemnda sendte planen til Miljødirektoratet for faglig uttalelse den 9. november 2017, jf. rovviltforskriftens § 6, siste ledd. Miljødirektoratet avga sin faglige uttalelse på forvaltningsplanen i brev datert 29. januar 2018. Under nemndas møte den 1. februar 2018 ble det foretatt en gjennomgang av direktoratets uttalelse, men selve godkjenningen av forvaltningsplanen ble utsatt til møte som var berammet til den 22. mars 2018.

Sekretariatet redegjør for saksgangen fra nemnda vedtok oppstart av revideringen av forvaltningsplanen den 26. mai 2016 og frem til møte den 26. oktober på Stiklestad Nasjonale Kultursenter i saksfremlegg til sak 41/17 *Revidering av forvaltningsplanen* som ble behandlet under møte den 26. oktober 2017.

I forbindelse med utarbeidelsen av saksfremlegget til møte nå på Røros den 22. mars 2018 ble forslag til saksfremlegg sendt sekretariatsgruppen på e-post, slik at alle hadde anledning til å kommentere forslag til saksfremlegg.

Miljødirektoratets faglige uttalelse

Miljødirektoratet begrenser sin uttalelse til de punktene direktoratet mener har stor betydning for måloppnåelse på lang sikt, forhold de mener er uheldig med tanke på gode helhetlige løsninger og forhold som ikke er i samsvar med gjeldende regelverk. Forhold direktoratet peker på i sin uttalelse er:

1. Kap. 3.2 Forvaltning av rovvilt i kalvingsområdene

Direktoratet påpeker at egne retningslinjer for forvaltning av rovvilt i kalvingsområder for tamrein med mer liberal praksis for felling vil kunne medføre at forvaltningsområdene fragmenteres og reduserer sin betydning, noe de også påpekte i sin uttalelse til gjeldende forvaltningsplan i brev datert 4. oktober 2013. Samtidig sier direktoratet at kalvingsområdene for tamrein skal ha et spesielt fokus i rovviltforvaltningen, særlig fordi de ofte befinner seg innenfor forvaltningsområdene og at skadepotensialet er stort.

2. Kap. 3.3 Forvaltningsområdene

a. Generelt

Miljødirektoratet viser til at nemnda har videreført prinsippet om byrdefordeling, noe som medfører at det er forholdsvis lite overlapp mellom forvaltningsområdene for bjørn, gaupe og

jerv. Nasjonale føringer er tydelig på at arealdifferensieringen skal være tydelig. Byrdefordeling som forvaltningsprinsipp gir en mindre tydelig differensiering mellom prioriterte rovdryområder og prioriterte beiteområder.

b. Bjørn

Direktoratet mener at forvaltningsområdet for bjørn trolig er for lite til å forvalte en stabil bestand med tre årlige ynglinger, og viser her til en rapport fra den skandinaviske bjørneprosjektet (Rapport 2016-4). Rapporten finner dere her: <http://bearproject.info/wp-content/uploads/2016/11/2016-E138-4-Brunbjørn-i-Nordland--økologiske-vurderinger-for-revi....pdf>

Miljødirektoratet mener at hensynet til bestandsmålet og til en forutsigbar forvaltning av bjørn i områder som allikevel har tap av forvoldt av bjørn, tilsier at forvaltningsområdet for bjørn utvides til å omfatte omkringliggende områder som har fast bestand av bjørn. Hvis ikke må en være tilsvarende forsiktig med forvaltningen av bjørn utenfor forvaltningsområdet.

c. Jerv

Direktoratet fastslår at de foreslåtte endringene av forvaltningsområdet for jerv med å ta ut Forollhogna og Øvre Sunndal ikke er i samsvar med oppdraget regionene har fått fra Klima- og miljødepartementet (KLD), som er å arbeide for en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge. Region 3 Oppland har fått i oppdrag å koordinere aktuelle rovviltsregioner for å forbedre forvaltningen av den sørvestnorske jervebestanden (samordningsoppdraget). Etter direktoratets vurdering vil planforslaget vanskeliggjøre region 3 sitt arbeid med samordningsoppdraget.

Ved å ta ut Forollhogna og Øvre Sunndal vil, etter direktoratets vurdering, mulighetene for utveksling av individer til og fra den sørvestnorske jervebestanden bli redusert. Forslaget vil medføre at bestandsmålet må nås i et mer begrenset område, noe som kan medføre økte konflikter med tamreinsnæringen i Trøndelag.

3. Kap. 4.1 Kunnskap

Forvaltningsplanen bør være tydelig på at opplysninger om jervehi er sensitiv informasjon og som kun skal formidles til Statens naturoppsyn (SNO).

4. Kap. 4.2 Jakt, fangst og felling av rovdyr

a. Kvotefri jakt på gaupe

Miljødirektoratet mener at forslaget om kvotefri jakt på gaupe ikke tilfredsstillende forutsetningene i rovviltforskriftens § 11 om kvotefri jakt på gaupe, og er derfor i strid med rovviltforskriften. Vedtak om kvotefri jakt er et enkeltvedtak som må knyttes til det årlige kvotevedtaket, og det er ikke naturlig å stadfeste bruken av kvotefri jakt i forvaltningsplanen.

b. Lisensfelling av bjørn, jerv og ulv

Direktoratet presiserer at rovviltforlikets formulering i punkt 2.2.4 om uttak av restkvote må sees i sammenheng med hele dokumentet og overordnet politikk på rovviltområdet. Avgjørende for vedtak om ekstraordinær felling er skadepotensialet og hensynet til de nasjonale måla for rovviltartene. Eventuelle uttak av restkvoter skal i all hovedsak tas ut der det er gitt lisensfellingkvoter, med prioritering av beiteprioriterte områder og ikke innenfor forvaltningsområdene slik det er foreslått i forslaget til forvaltningsplan.

Sekretariatets vurdering

1. Kap. 3.2 Forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene

Retningslinjene som står i brun boks under kapittel 3.2 *Forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene* må sees i sammenheng med teksten i forkant av retningslinjene der det blant annet står følgende i siste avsnitt, sitat: *Kalvingsområdene for tamrein er imidlertid i en spesiell situasjon, da kalvingstida er en særlig sårbar periode for rovdyrskader. Dette innebærer at for å forebygge rovdyrskader skal det være en lavere terskel for å ta ut rovdyr i kalvingstida også i forvaltningsområder for rovdyr enn det ellers ville ha vært i slike områder. Når det foreligger rom innenfor rammen av bestandsmålet for aktuell rovviltart, og øvrige omstendigheter taler for at det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning, skal felling av skadegjørere i kalvingsområdene vurderes også i tilfeller hvor området samtidig er et forvaltningsområde for rovdyr*, sitat slutt.

Retningslinjene kom inn i gjeldende forvaltningsplan som Rovviltnemnda vedtok i november 2013. I forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen er teksten under kapittelet gjennomgått for å forankre retningslinjene i sentrale føringer som har kommet i ettertid. Blant annet har Klima- og miljødepartementet (KLD) i brev datert 12. mars 2015 fra ^v/daværende statsråd Tine Sundtoft, påpekt at det i forvaltningsområdene for rovdyr skal det legges til rette for tiltak som gjør at tamreindrift kan kombineres med oppnåelse av bestandsmålene for rovdyr.

Miljødirektoratet skriver selv i brev til Rovviltnemnda i region 6 datert 27. november 2015 at terskelen for ekstraordinære uttak av jerv innenfor kalvingsområder som befinner seg i forvaltningsområdet for jerv vil være relativt lavere enn i andre områder som er prioritert for jerv. Forutsetningen er at det er rom for ekstraordinære uttak innenfor bestandsmålet og at det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger.

Reindriften drives over store områder og bortimot hele Trøndelag er reindriftsområder, samt at de fleste reinbeitedistriktene i Trøndelag (og Trollheimen) er helårsdistrikt. Dette gir store utfordringer når det skal prioriteres mellom beiteområder/kalvingsområder opp mot rovviltområder i en forvaltningsplan. Dette fører til at det er stort overlapp mellom kalvingsområder og forvaltningsområder. Sekretariatet er derfor enig med nemnda om at det for region 6 er det nødvendig å nedfelle egne retningslinjer for forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene. Selv om de første retningslinjene kom før KLDs brev datert 12. mars 2015 må revidert kapittel 3.2 *Forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene* som nemndas bidrag til å følge opp brevet fra KLD. Sekretariatet foreslår derfor ingen endringer av dette kapitlet.

2. Kap. 3.3 Forvaltningsområdene

a. Generelt

Hvis nemnda skulle fulgt direktoratets tanke, og hatt mest mulig overlappende forvaltningsområder ville dette blitt svært utfordrende for utmarksnæringen, og da spesielt tamreindriften. Reindriften har få forebyggende tiltak som virker, og en konsentrasjon av forvaltningsområdene for bjørn, jerv og gaupe f.eks. i indre deler av nordlige Trøndelag ville blitt svært utfordrende for reindriften. Det er fullt mulig å gå inn med tunge forebyggende tiltak som rovdyravvisende gjerder og omstilling for sauenæringen hvis dette er ønskelig. Imidlertid vil hensynet til sørsamisk reindrift, som er forankret både i ILO-konvensjonen, naturmangfoldlovens § 14 og rovviltforlikets punkt 2.2.8, vanskeliggjøre en tydeligere soneforvaltning enn det som er skissert i forvaltningsplanen.

b. Bjørn

Direktoratet mener at forvaltningsområdet for bjørn trolig er for lite til å forvalte en stabil bestand med tre årlige ynglinger, og viser her til en rapport fra det skandinaviske bjørneprosjektet (Rapport 2016-4). Arealkravet som er skissert i nevnte rapport kan nok til en viss grad overføres til region 6 og forvaltningsområdet i Indre Namdalen. Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin evaluering av regional rovviltforvaltning (NINA Rapport 1268-2016) konkluderer med at størrelse og plassering av dagens forvaltningsområder for bjørn er relativt gunstig i forhold til måloppnåelse. I NINA Rapport 1268-2016 foreslås det at forvaltningsområdene i region 5, 7 og 8 utvides noe, men det foreslås ingen utvidelse av forvaltningsområdet for bjørn i region 6.

En eventuell utvidelse av forvaltningsområdet for bjørn vil være svært negativt og konfliktskapende for beitenæringa, og hensynet til den todelte målsettingen i planen bør gå foran. Etter sekretariatets vurdering vil en utvidelse av området også i liten grad medvirke til bedre og/eller raskere måloppnåelse med hensyn til bestandsmålet for bjørn i regionen. I forbindelse med sekretariatets evaluering av gjeldende forvaltningsplan var sekretariatets konklusjon på spørsmålet om bestandsmålet er oppnådd for hver av de tre artene region 6 har bestandsmål for og er bestandsmålet oppnådd innenfor det definerte forvaltningsområdet for bjørn følgende:

- Bestandsmålet for bjørn er ikke oppnådd, men:
  - Dagens avgrensning av forvaltningsområdet for bjørn er godt tilpasset forekomsten av binner i region 6 Midt-Norge
  - Noe av årsaken til manglende måloppnåelse er utenforliggende årsaker som bl.a. svenskenes målsetting om å redusere bjørnebestanden i kalvingsområdene til reindriften. Dette kan bety høyere dødelighet på bjørner som har sine leveområder på begge sider av grensen til Sverige, og lavere innvandringsrate inn i den norske delen av bestanden.
  - Dette vil gjøre det vanskeligere å oppnå bestandsmålet på tre årlige ynglinger.

Sekretariatet anbefaler ingen utvidelse av forvaltningsområdet for bjørn.

c. Jerv

Direktoratet fastslår at de foreslåtte endringene av forvaltningsområdet for jerv med å ta ut Forollhogna og Øvre Sunndal ikke er i samsvar med oppdraget regionene har fått fra Klima- og miljødepartementet (KLD), som er å arbeide for en bedre arrondering av forvaltningsområdene for jerv i Sør-Norge. Region 3 Oppland har fått i oppdrag å koordinere aktuelle rovviltsregioner for å forbedre forvaltningen av den sørvestnorske jervebestanden (samordningsoppdraget). Etter direktoratets vurdering vil planforslaget vanskeliggjøre region 3 sitt arbeid med samordningsoppdraget.

Når det gjelder sekretariatets primære standpunkt angående forvaltningsområde for jerv så vises det til sekretariatets saksfremlegg til møte på Scandic Hell Hotell den 20. april 2017 og på Stiklestad den 26. oktober 2017.

Det kan se ut på direktoratets uttalelse (tredje siste avsnitt i punkt 3.3.3 jerv) at tidligere Sør-Trøndelag har et eget fylkesvis bestandsmål, noe som er feil. Det fylkesvise bestandsmålet på syv årlige ynglinger for Trøndelag er ikke delt inn i delmål for nordlige og sørlige del av fylket. I revidert forvaltningsplan står det at bestanden av jerv skal være mest mulig jevnt

fordelt innenfor forvaltningsområdet med tre årlige ynglinger i Møre og Romsdal og syv i Trøndelag.

Sekretariatet er imidlertid enig i direktoratets vurdering om at forslaget vil medføre at bestandsmålet må nås i et mer begrenset område, noe som kan medføre økte konflikter med tamreinsnæringen i Trøndelag. Sekretariatet viser til sine tidligere vurderinger når det gjelder forvaltningsområdet for jerv. Disse er i stor grad i samsvar med Miljødirektoratets vurderinger. Sekretariatet tar nemndas vedtak den 20. april og 26. oktober 2017 til etterretning og foreslår ingen konkrete endringer av forvaltningsområdet for jerv.

Nemnda bør imidlertid på nytt vurdere hvorvidt forvaltningsplanen ivaretar hensynet til den sørsamiske tamreindriften på en god nok måte.

3. Kap. 4.1 Kunnskap

Sekretariatet er enig med Miljødirektoratet om at forvaltningsplanen bør være tydelig på at opplysninger om jervehi er sensitiv informasjon og som kun skal formidles til Statens naturoppsyn (SNO). Sekretariatet foreslår derfor at følgende tilføyes etter siste setning i andre avsnitt av kap. 4.1 *Kunnskap*:

- Opplysninger om jervehi behandles som sensitiv informasjon som unntas offentligheten. Informasjon om jervehi skal derfor kun formidles til Statens naturoppsyn (SNO).

4. Kap. 4.2 Jakt, fangst og felling av rovdyr

a. Kvotefri jakt på gaupe

Miljødirektoratet mener at forslaget om kvotefri jakt på gaupe ikke tilfredsstillende forutsetningene i rovviltforskriftens § 11 om kvotefri jakt på gaupe, og er derfor i strid med rovviltforskriften. Vedtak om kvotefri jakt er et enkeltvedtak som må knyttes til det årlige kvotevedtaket, og det er ikke naturlig å stadfeste bruken av kvotefri jakt i forvaltningsplanen.

Sekretariatet ser at kapittelet om kvotefri jakt kan tolkes som om at det åpnes opp for kvotefri jakt i alle de områdene som er avmerket i figur 11. Selv om forvaltningsplanen påpeker at kvotefri jakt skal skje innenfor rammen av rovviltforskriften, så er det uheldig hvis forvaltningsplanen skaper en forventning om kvotefri jakt på gaupe som i praksis ikke kan innfris.

Sekretariatet foreslår derfor at følgende tas ut av forvaltningsplanen:

Områder som er aktuelle for kvotefri jakt innenfor rammen av rovviltforskriften (se fig. 11):

- *Røros, Oppdal, Lierne og Røyrvik kommuner*
- *Fosenhalvøya – Namsos kommune sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin, Inderøy kommune vest for Trondheimsfjorden, samt hele kommunene Namdalseid, Flatanger, Verran, Leksvik, Osen, Roan, Åffjord, Bjugn, Rissa og Ørlandet.*
- *De delene av Møre og Romsdal som ikke inngår i forvaltningsområdet for gaupe*

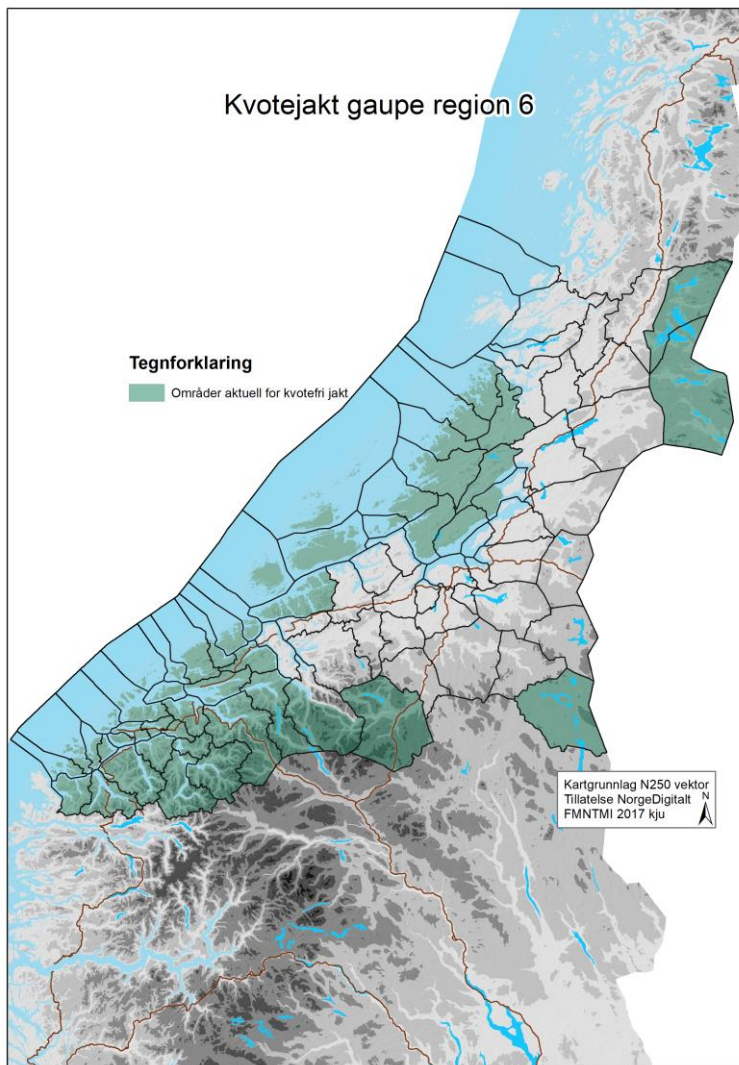

Fig 11: Områder som er aktuelle for kvotefri jakt på gaupe.

b. Lisensfelling av bjørn, jerv og ulv

Direktoratet presiserer at rovviltforlikets formulering i punkt 2.2.4 om uttak av restkvote må sees i sammenheng med hele dokumentet og overordnet politikk på rovviltområdet.

Avgjørende for vedtak om ekstraordinær felling er skadepotensialet og hensynet til de nasjonale måla for rovviltartene. Eventuelle uttak av restkvoter skal i all hovedsak tas ut der det er gitt lisensfellingskvoter, med prioritering av beiteprioriterte områder og ikke innenfor forvaltningsområdene slik det er foreslått i forslaget til forvaltningsplan.

Hensynet til det regionale bestandsmålet vurderes primært når nemnda (eller direktoratet) fatter vedtak om kvote for lisensfelling, og ikke når uttak av restkvote gjennom ekstraordinære uttak vurderes innenfor rammen av kvotevedtaket. Sekretariatet er enig i at eventuelle uttak av restkvoter i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 i utgangspunktet skal tas ut der det er gitt lisensfellingskvote. Imidlertid er dette ikke alltid tilfellet. I enkelte tilfeller fatter direktoratet vedtak om ekstraordinære uttak i områder der kvoten er fylt. Det vil uansett være direktoratet som fatter vedtak i disse sakene, slik at sekretariatet ser ikke

nødvendigheten i å presisere dette i planen all den tid forvaltningspraksisen er situasjonsbetinget (skadesituasjon, bestandssituasjonen etc.).

Direktoratet påpeker at nemndas forslag om at ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder for rovvilt, ikke er i tråd med rovviltforliket. Sekretariatet er enig i dette.

Rovviltforlikets punkt 2.2.4 er tydelig på at uttak skal prioriteres i de områdene som rovviltnemndene har definert som prioriterte beiteområder (utenfor forvaltningsområdet for arten). Sekretariatet forslår derfor at setningen: *Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder, endres til: Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres til områdene utenfor forvaltningsområdene for den aktuelle arten. Når det er aktuelt med ekstraordinære uttak innenfor forvaltningsområdene skal områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder prioriteres.*

Vurderinger opp mot naturmangfoldloven

Forvaltningsplanen skal vurderes opp mot naturmangfoldloven, og da spesielt §§ 5 og 8 – 12 og 14 i de alminnelige bestemmelsene om bærekraftig bruk i kap. II.

I Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) s. 82 skriver departementet blant annet følgende i omtalen av § 5: «Utvalget foreslår at artene skal forvaltes slik at de forekommer i levedyktige bestander i sitt naturlige utbredelsesområde. Dette er i tråd med formuleringene i både Bernkonvensjonen og biomangfoldkonvensjonen, som også er lagt til grunn for norsk rovviltforvaltning, jf. St.meld nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur. Gjennom Stortingets behandling av meldingen og ved forskrift 18. mars 2005 nr. 242 (rovviltforskriften) er det satt helt konkrete mål for forvaltningen av rovviltbestandene i Norge. Disse målene er forutsatt å være i samsvar med de nevnte internasjonale forpliktelser.

Etter naturmangfoldloven (Nml.) § 5 første ledd er det som sagt et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Forvaltningsområdene for bjørn, jerv og gaupe må vurderes opp mot § 5 i Nml. Avgrensningene av forvaltningsområdene for de enkelte artene har tatt utgangspunkt i utbredelsen av den ynglende bestanden av bjørn, jerv og gaupe ved å se på hvor jerv og gaupe har ynglet siden 2005 (dokumenterte familiegrupper og jervehi), samt registreringer av binner gjennom DNA-analyser. Så er utbredelsesområdet veid opp mot viktige beiteområder for utmarksbeitenæringen, i tråd med den todelte målsettingen. Dette har medført at naturlige yngleområder for spesielt jerv og gaupe er holdt utenfor forvaltningsområdene, mens forvaltningsområdet for bjørn er mer eller mindre i samsvar med kjente registreringer av binner.

Sekretariatets evaluering av gjeldende forvaltningsplan viste at for jerv og gaupe har bestandene stort sett vært over det regionale bestandsmålet, med noen få unntak. For bjørn er ikke bestanden kommet opp på det regionale (eller nasjonale) bestandsmålet. Dette betyr at for jerv og gaupe er naturmangfoldloven sin målsetting i § 5 oppnådd, men ikke for bjørn.

Imidlertid fanger dagens forvaltningsområde for bjørn opp utbredelsen av binner, og det er etter sekretariatets vurdering ikke behov for å utvide forvaltningsområdet for bjørn. Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin evaluering av regional rovviltforvaltning (NINA Rapport 1268-2016) konkluderer også med at størrelse og plassering av dagens forvaltningsområder for bjørn er relativt gunstig i forhold til måloppnåelse, og foreslår ingen utvidelse av forvaltningsområdet for bjørn i region 6. Det vises også til konklusjonene i sekretariatets evaluering av forvaltningsplanen. Når det gjelder størrelsen på de regionale bestandsmålene er dette et nasjonalt anliggende som ikke vil bli kommentert her.

Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid også avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14 i Nml. Ved utarbeidelse av en forvaltningsplan for rovvilt er det primært hensynet til utmarkbeitemønstrene forvaltningsplanen må avveies opp mot, og da spesielt hensynet til naturgrunnet for samisk kultur, jf. Nml. § 14, siste ledd. Reindrift ansees som bærebjelken for den samiske kulturen. Kapittel 3.2 *Forvaltning av rovdyr i kalvingsområdene* er derfor utarbeidet blant annet med tanke på hensynet til naturgrunnet for samisk kultur.

Kunnskapsgrunnet for utarbeidelsen av forvaltningsplanen er særdeles godt. Den er blant annet bygget på gjeldende forvaltningsplan, rapporter som f.eks. NINA Rapport 1268-2016 *Evaluering av regional rovviltforvaltning*, NIBIO Rapport 63-2016 *Rovviltbestandenes betydning for landbruk og matproduksjon basert på norske ressurser* og de årlige bestandsrapportene fra Rovdata. Andre rapporter som har vært sentral er NINA Rapport 1123 *Utredning om endring i yngleområdene for jerv og bjørn i rovviltsregion 6* og Rapport 2016-4 fra det skandinaviske bjørneprosjektet om *Brunbjørn i Nordland*, samt data fra organisert beitebruk. Rapporten fra det skandinaviske bjørneprosjektet er kun brukt i forbindelse med utarbeidelsen av dette saksfremlegget. Innspill og høringsuttalelser fra forskjellige organisasjoner, kommuner, institusjoner, fylkeskommuner, privatpersoner m.v. har bidratt til å bygge opp kunnskapsgrunnet. Sekretariatet og sekretariatsgruppens arbeid med evalueringen og de forskjellige saksfremleggene til nemndsmøtene har bidratt ytterligere. Sekretariatet vurderer derfor at kravet til kunnskapsgrunnet er godt ivarettatt, jf. Nml. § 8. Med bakgrunn i at sekretariatet anser at kravet til kunnskapsgrunnet er innfridd tillegges føre-var-prinsippet i Nml. § 9 liten vekt.

Sekretariatet viser til det solide kunnskapsgrunnet denne forvaltningsplanen er utarbeidet på. Gjennom data fra www.rovbase.no om påviste skader forvoldt av rovdyr og døde rovdyr, data fra www.rovdata.no og Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt med sine årlige bestandsrapporter, data fra organisert beitebruk finnes det en god oversikt over den samlede belastningen for både rovviltet og bufe på utmarksbeite, jf. Nml. § 10. Bestemmelsene i §§ 11-12 anses ikke relevante i denne sammenhengen.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Med hjemmel i rovviltforskriftens § 6 *Regional forvaltningsplan for rovvilt* har Rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge fattet følgende vedtak:

- Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge godkjennes med følgende endringer av forslaget til revidert forvaltningsplan som ble oversendt Miljødirektoratet til faglig uttalelse den 9. november 2017:

1. Følgende tilføyes etter siste setning i andre avsnitt av kap. 4.1 Kunnskap (side 22): *Opplysninger om jervehi behandles som sensitiv informasjon som unntas offentligheten. Informasjon om jervehi skal derfor kun formidles til Statens naturoppsyn (SNO).*

2. Følgende om kvotefri jakt på gaupe tas ut av forvaltningsplanen (side 23 og 24): *Områder som er aktuelle for kvotefri jakt innenfor rammen av rovviltforskriften (se fig. 11):*

- *Røros, Oppdal, Lierne og Røyrvik kommuner*
- *Fosenhalvøya – Namsos kommune sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin, Inderøy kommune vest for Trondheimsfjorden, samt hele kommunene Namdalseid, Flatanger, Verran, Leksvik, Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa og Ørlandet.*
- *De delene av Møre og Romsdal som ikke inngår i forvaltningsområdet for gaupe*

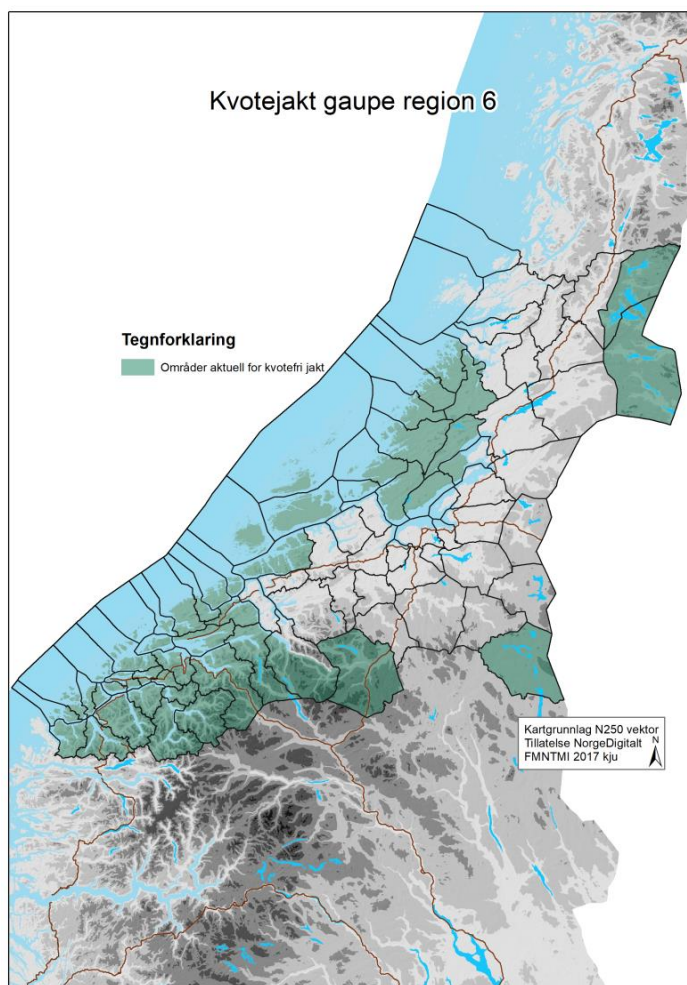

Fig 11: Områder som er aktuelle for kvotefri jakt på gaupe.

3. Den tredje setningen i andre avsnitt på side 25 (Lisensfelling av bjørn, jerv og ulv) der det står:

Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder,

endres til:

Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres til områdene utenfor forvaltningsområdene for den aktuelle arten. Når det er aktuelt med ekstraordinære uttak innenfor forvaltningsområdene skal områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder prioriteres.

Mattias Jåma og Maja Britt Renander krevde protokolltilførsel om at de støttet Miljødirektoratet sine vurderinger, og sekretariatets primære standpunkt angående endring av forvaltningsområdet for jerv:

- Forvaltningsområdet for jerv bør holdes uendret fra forvaltningsplan, godkjent 21.11.2013. Forollhogna og Øvre Sunndal tas ikke ut av forvaltningsområdet for jerv.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Med hjemmel i rovviltforskriftens § 6 *Regional forvaltningsplan for rovvilt* har Rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge fattet følgende vedtak:

- Revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge godkjennes med følgende endringer av forslaget til revidert forvaltningsplan som ble oversendt Miljødirektoratet til faglig uttalelse den 9. november 2017:

1. Følgende tilføyes etter siste setning i andre avsnitt av kap. 4.1 Kunnskap (side 22): *Opplysninger om jervehi behandles som sensitiv informasjon som unntas offentligheten. Informasjon om jervehi skal derfor kun formidles til Statens naturoppsyn (SNO).*

2. Følgende om kvotefri jakt på gaupe tas ut av forvaltningsplanen (side 23 og 24): *Områder som er aktuelle for kvotefri jakt innenfor rammen av rovviltforskriften (se fig. 11):*

- *Røros, Oppdal, Lierne og Røyrvik kommuner*
- *Fosenhalvøya – Namsos kommune sør for Namsenfjorden og vest for Løgnin, Inderøy kommune vest for Trondheimsfjorden, samt hele kommunene Namdalseid, Flatanger, Verran, Leksvik, Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa og Ørlandet.*
- *De delene av Møre og Romsdal som ikke inngår i forvaltningsområdet for gaupe*

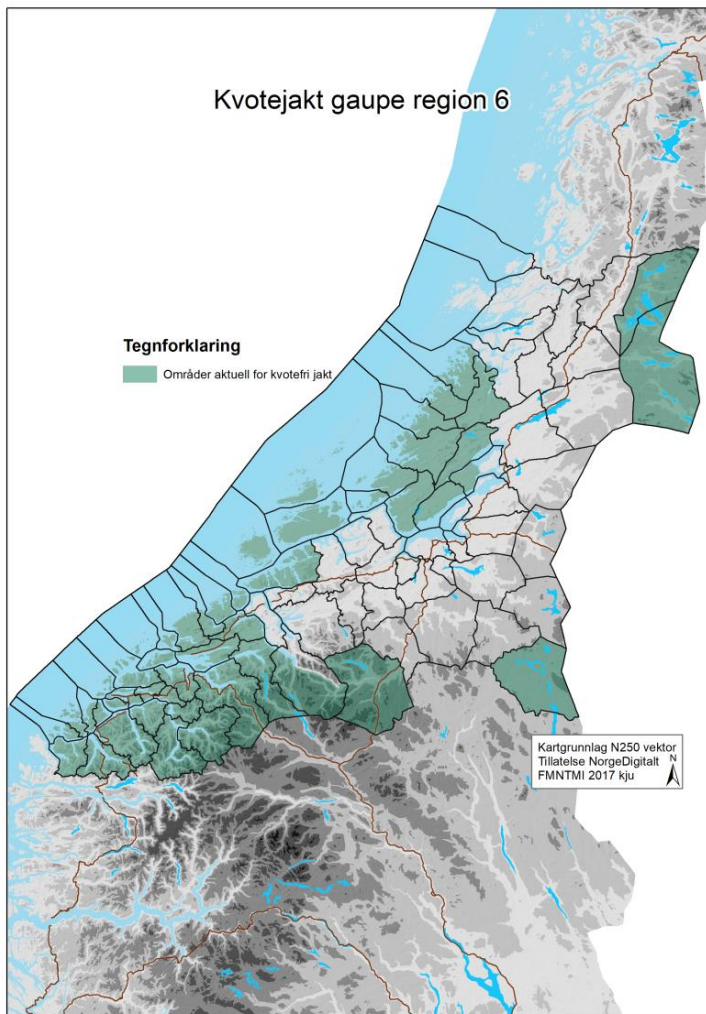

Fig 11: Områder som er aktuelle for kvotefri jakt på gaupe.

3. Den tredje setningen i andre avsnitt på side 25 (Lisensfelling av bjørn, jerv og ulv) der det står:

Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres i områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder,

endres til:

Ekstraordinære uttak av bjørn og jerv (uttak av restkvote etter lisensfellingsperioden, jf. rovviltforliket 2.2.4) skal prioriteres til områdene utenfor forvaltningsområdene for den aktuelle arten. Når det er aktuelt med ekstraordinære uttak innenfor forvaltningsområdene skal områder der det er sammenfall mellom kalvingsområder for reindrift og forvaltningsområder prioriteres.

12/18: Eventuelt

Neste møte blir 24. og 25. mai, et sted i Møre og Romsdal.

Kjell Vidar Seljevoll
Sekretær for Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge
Seniorrådgiver
Fylkesmannen i Trøndelag